

ZRCADLO

Čtvrtletník Čtyřlístku – centra pro osoby se zdravotním postižením Ostrava,
příspěvkové organizace, ročník XV., číslo 1., duben 2022

TRANSFORMACE ČTYŘLÍSTKU: KONEČNĚ HOTOVO!

Máme-li charakterizovat závěr letošní zimy a počátek jara u nás ve Čtyřlístku, pak jednoznačně vítězí slovo „transformace“. Do svého finále dospěly čtyři stavby nových domků a jedna rekonstrukce (domky U Rourovny a E. Rošického ve Svinově, Syllabova ve Vítkovicích, Vývozní v Hrušově a Jandova v Zábřehu), jimiž byla zakončena třetí etapa projektu Transformace organizace Čtyřlístek, o němž jsme vás na stránkách časopisu Zrcadlo pravidelně informovali. Můžeme být pyšní na to, že se letos v březnu přestěhovalo do nových domovů posledních 66 klientů Čtyřlístku z Domova Jandova a Domova na Liščině. Během posledních tří let se tak zcela změnily životní podmínky 159 klientům tří domovů naší organizace.

Mezi prvními byl letos 14. února slavnostně zahájen provoz nových domků v ulici U Rourovny a Evžena Rošického v Ostravě Svinově za přítomnosti vedoucího odboru sociálních věcí statutárního města Ostravy Mgr. Zdeňka Živčáka, starosty městského obvodu Svinov Ing. Radima Smetany, ředitele naší organizace

PhDr. Svatopluka Aniola, dalších hostů a zaměstnanců. Do nových domovů se tak mohlo nastěhovat 24 klientů z Domova Jandova.

Oba moderní, nízkoenergetické domky, mají nejen hezkou architekturu, ale i jejich interiéry jsou prostorově dokonale přizpůsobeny svým novým obyvatelům – lidem s těžkým

mentálním a tělesným postižením. Oba domky mají speciální vybavení, ulehčující manipulaci s těžce postiženými klienty při denní hygieně a dalších úkonech. Oba domky – v ulici U Rourovny i v ulici Evžena Rošického ve Svinově, byly postaveny díky finanční podpoře Evropské unie prostřednictvím Integrovaného regionálního operačního programu z projektu zřizovatele.

Další domek z naší transformační palety zahájil provoz o týden později – 21. února v Syllabově ulici v Ostravě-Vítkovicích. Pracovnice, které zde od té doby pečují o dvanáct klientů Domova Jandova ve dvou domácnostech, přišel pozdravit ředitel PhDr. Svatopluk Aniol spolu s dalšími pracovníky vedení organizace. Našeho zřizovatele – statutární město Ostrava při této příležitosti reprezentovala Ing. Marcela Adámková, vedoucí ekonomického oddělení odboru sociálních věcí a zdravotnictví.

Také stavba tohoto domku mohla vzniknout díky finanční podpoře z Evropských fondů s přispěním statutárního města Ostravy. Klienti ve věku od sedmi do osmnácti let zde mají v každé ze dvou domácností jedno a dvoulůžkové pokoje se společným obývacím pokojem, kuchyňkou a jídelnou, zázemím pro osobní hygienu a technickým vybavením. Domek obklopuje terasa a rozlehlá zahrada s altánem, kde mohou trávit volný čas za příznivého počasí. Nejen klienti, ale samozřejmě i zaměstnanci, kteří o ně pečují, mají z této změny, navozující pocit skutečného domova, opravdovou radost.

Dvojnásob sváteční den pak znamenal 8. březen pro 18 klientů Domova

Jandova, kteří se stěhovali do staronového sídla v Jandově ulici v Ostravě-Zábřehu. Po několikaleté rekonstrukci se tato budova oděla do nového hávu, a to nejen svým exteriérem, ale hlavně interiéry.

Noví obyvatelé domku v Jandově ulici mají k dispozici tři samostatné domácnosti s pohodlným bydlením v jedno a dvoulůžkových pokojích, a kromě toho dostatečné prostory pro společná setkávání, rehabilitaci, zá-

zemí pro osobní hygienu

a k tomu rovněž zahradu s terasou a altánem. I v této budově je velkým bonusem pro personál závěsný systém, jenž ulehčuje manipulaci s tělesně postiženými klienty.

Slavnostním zahájením provozu domku ve Vývozní ulici v Ostravě-Hrušově, završil Čtyřlístek 10. března třetí – poslední etapu transformačních změn, která trvala jedno desetiletí. Také tento architektonicky zajímavý domek

(na snímku na titulní straně) se dvěma domácnostmi pro dvanáct klientů, vyrostl díky finanční podpoře Evropských fondů a statutárního města Ostravy.

Zaměstnance domku, kteří zde pečují o dvanáct klientů Domova na Liščině, přišli pozdravit starosta městského obvodu Slezská Ostrava Bc. Richard Vereš a ředitel Čtyřlístku Svatopluk Aniol a další hosté. Ředitel organizace při této příležitosti připomněl, jakou cestu

naše organizace musela ujít, než se podařilo vytvořit pro její klienty takové podmínky, v jakých žijí nyní. Každému návštěvníkovi je však na první pohled jasné, že z těchto změn mají radost nejen klienti, ale i zaměstnanci, kteří o ně pečují a zároveň se snaží vytvářet v těchto nových domovech příjemné a útulné prostředí. To ocenil při své návštěvě v novotou zářícím domku i starosta Richard Vereš. Nejen klienti, ale i zaměstnanci se tady cítí opravdu doma.

Text a foto: **BOHDANA RYWIKOVÁ**

Na snímcích na str. 2 ze slavnostního zahájení provozu Domku E. Rošického ve Svinově a dole z otevření Domku Vývozní – zleva vedoucí domku Zdeňka Sklenářová, ředitel organizace Svatopluk Aniol, starosta městského obvodu Slezská Ostrava Richard Vereš a vedoucí provozně technického útvaru naší organizace Vratislav Prokop.

SYMBOLICKÁ TEČKA

Slavnostní setkání v nově rekonstruovaném Domku Jandova v Ostravě-Zábřehu v pondělí 4. dubna bylo symbolickou tečkou, jíž se uzavřel více než deset let trvající proces transformačních změn naší organizace, jež postupně přešla od ústavní péče o lidi se zdravotním postižením mentálním i tělesným k vysoce individualizované péči v prostředí, přibližujícím se běžným životním podmínkám. Této slavnostní události se zúčastnil hejtman Moravskoslezského kraje Ivo Vondrák, náměstek hejtmána Jiří Navrátil, náměstek primátora města Ostravy Zbyněk Pražák a další hosté, zastupující zřizovatele organizace Čtyřlístek – statutární město Ostrava a představitele některých městských obvodů, kde dnes sídlí zařízení ostravského Čtyřlístku.

Jak na setkání připomněl ředitel naší organizace Svatopluk Aniol, od počátku transformačních změn ve Čtyřlístku do současnosti prakticky „nezůstal kámen na kameni“. S podporou finančních zdrojů z fondů Evropské unie a z prostředků statutárního města Ostravy se uskutečnila v letech 2012 – 2016 řada rekonstrukcí, které měly podstatně zlepšit životní podmínky klientů organizace. Do provozu byla uvedena čtyři chráněná bydlení a dvě nové pobytové služby – Domov Třebovice a Domov Hladnovská. V letech 2019 – 2022 vyvrcholily transformační změny v naší organizaci otevřením 13 nových domků pro 159 kli-

entů Čtyřlístku, kterým se tak dostalo zcela nové kvality bydlení v domcích rodinného typu v Ostravě - Hrušově, Petřkovicích, v Nové Bělé, Heřmanicích, ve Slezské Ostravě, Lhotce, Vítkovicích a ve Svinově.

Ředitel naší organizace při této příležitosti také podtrhl obrovskou pomoc a podporu statutárního města Ostravy, které z uvedených třinácti staveb vybudovalo pět nových domků, zbývajících osm staveb (z toho dvě rekonstrukce) realizoval Čtyřlístek s finanční podporou evropských fondů a statutárního města Ostravy. Celkové výdaje na investiční projekty z Evropských fondů, jejichž inves-

torem byl Čtyřlístek Ostrava, činily 265 milionů korun, z čehož 230 milionů korun pokryly dotace Evropských fondů a 35 milionů korun statutární město Ostrava. Výdaje na investiční projekty z Evropských fondů, jejichž investorem bylo statutární město Ostrava, představovaly částku 108 milionů korun, přičemž samotné město financovalo přes 10 % této částky. Celkové výdaje na transformaci tak představovaly 385 milionů korun, z toho evropské dotace činily 338 milionů korun a podíl zřizovatele organizace 47 milionů korun, což je 12,2 %.

V třicetileté historii Čtyřlístku Ostrava jde o bezprecedentní projekt, jenž naprosto změnil jak životní podmínky našich klientů, tak pracovní podmínky těch, kteří o ně pečují. Na tuto skutečnost poukázal i náměstek primátora města Ostravy, Zbyněk Pražák, který ve svém

projevu připomněl, v jakých podmínkách žili ještě v nedávné minulosti lidé se zdravotním postižením, a zdůraznil, že změny, jež se v posledních letech u jednoho z největších poskytovatelů sociálních služeb v Ostravě udály, by měly být zapsány zlatým písmem v historii města Ostravy. Ředitel Čtyřlístku při této příležitosti poděkoval nejen našemu zřizovateli, statutárnímu městu Ostrava, ale také Moravskoslezskému kraji za jeho vytrvalou pomoc a podporu nejen při těchto změnách.

Všichni přítomní pak měli možnost shlédnout filmový dokument *Změna je život*, mapující transformační proces posledních tří let v naší organizaci a prohlédnout si prostory navštíveného domku pro 18 klientů ve třech domácnostech. Ten po rozsáhlé rekonstrukci dostal kromě jiného nejen nový kabát, ale podobně jako v domcích Rošického a U Rourovny i špičkové technické vybavení.

Tex a foto: (rw)

Ad foto na str. 3 ředitel organizace Svatopluk Aniol (zprava) s hejtmanem Moravskoslezského kraje Ivo Vondrákem a náměstkem hejtmána Jiřím Navrátilem na slavnostním setkání v Domku Jandova, na snímku zleva nahoře náměstek primátora města Ostravy Zbyněk Pražák při proslovu k přítomným v Domku Jandova.

PODĚKOVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮM

K mimořádným událostem, spojeným se zakončením transformačního procesu v naší organizaci, patřilo ve čtvrtek 7. dubna v Kulturním domě v Ostravě-Muglinově slavnostní setkání se zaměstnanci organizace, kteří se podíleli na zdárné realizaci transformačního procesu v naší organizaci. Zúčastnili se jej pracovníci Čtyřlístku různých profesí, jež byly a jsou pro péči o klienty nepostradatelné, a kteří se také významně podíleli na hladkém přechodu od institucionální péče o klienty k současnosti, kdy opustili ústavní zařízení a žijí v samostatných domácnostech, aniž by přitom přišli o služby, na něž byli zvyklí dosud.

Mezi přítomnými této události nechyběli vzácní hosté - ředitel partnerské organizace Čtyřlístku v Polsku – Krzysztof Krzyżanowski z Powiatowego Domu Pomocy Społecznej v Pogórzu, ředitel Domu sociálních služeb ve Slatiňanech Ing. Miroslav Kubín a vedoucí ekonomicko-provozního útvaru tohoto domova Ing. Petr Křivský, dále zástupci zřizovatele organizace – statutárního města Ostravy, Krajského úřadu Moravskoslezského kraje a další hosté.

Ředitel naší organizace, PhDr. Svatopluk Aniol, připomněl všechny významné mezníky, jež provázely více než desetiletou historii

transformačních proměn Čtyřlístku. Jejich úspěch by nebyl možný bez dokonalé souhry a vzájemného pochopení všech, kterých se transformace dotýkala – od pracovníků v sociálních službách, sociálních pracovníků, zdravotníků, technicko-hospodářských pracovníků, stravovacího provozu, autodopravy a dalších členů velkého pracovního týmu orga-

nizace.

Hlavním smyslem těchto změn nebyl jen pozitivní přínos v podobě nových životních podmínek klientů Čtyřlístku, ale především jejich spokojenost, neboť právě ta je pilířem veškeré péče a úsilí pracovníků Čtyřlístku.

Součástí tohoto neformálního, přátelského odpoledne, bylo i vystoupení našeho hudebního souboru Rytmy a projekce filmového dokumentu Změna je život.

Dva z našich nových domků - Domek Kanczuckého v Ostravě-Hrušově a Domek Trnkovecká ve Slezské Ostravě si pak jeli prohlédnout i naši hosté z Polska a ze Slatiňan, na něž návštěva udělala velký dojem. Ředitel Domu sociálních služeb ve Slatiňanech, kde začínali s transformací mezi prvními v republice a odkud jsme také čerpali řadu zkušeností, ocenil nejen architekturu, ale i vybavení obou domků a celkově příjemnou atmosféru, v níž zdejší klienti žijí. Ani ředitel partnerské organizace Čtyřlístku v Polsku, Krzysztof Krzyżanowski, nešetřil během návštěvy obou domků slovy nadšení. Podle jeho

vyjádření se v Polsku podobný transformační proces teprve připravuje a jak uvedl „...U vás jste v tomto směru alespoň deset let před námi.“

Text a foto: **BOHDANA RYWIKOVÁ**

Na snímku vlevo dole naši hosté z partnerské organizace v Polsku a přátelé z Domu sociálních služeb Slatiňany (uprostřed ředitel PDPS v Pogórzu Krzysztof Krzyżanowski a vedle stojící ředitel DSS Slatiňany Miroslav Kubín) a pracovnice Domku Trnkovecká.

Setkání se zástupci firem

Výčet těch, kteří se zasloužili o úspěch transformačního procesu v naší organizaci, by určitě nebyl úplný, kdybychom zapomněli na jednotlivce a společnosti, jež se podílely na úspěšném zpracování transformačních projektů, výstavbě a vybavení nově postavených nebo rekonstruovaných domů. Proto se uskutečnilo ještě jedno neformální setkání, spojené s ukončením transformačních změn v naší organizaci na půdě Čtyřlístku se zástupci firem a společností, které se podílely jak na přípravě a projekční činnosti, tak na realizaci staveb a rekonstrukcí, jež tyto změny provázely. Ředitel organizace Svatopluk Aniol přivítal ve středu 20. dubna jednatele a manažery společností Pro Faktum, Stamont – Pozemní stavitelství, SV Unips, Bescom Security, AMBRA-Group a projektanty Štěpána Šňupárka a Christose Kirkopulose.

Ředitel organizace při této příležitosti vyzval vynikající spolupráci všech jmenovaných subjektů, díky níž jsme mohli úspěšně a velmi kvalitně realizovat všechny projekty, spojené

s více než deset let trvajícím transformačním procesem. Byly to rekonstrukce Domova a Chráněného bydlení Třebovice a vznik dalších chráněných bydlení ve Vítkovicích, v Martinově, ve Svinově a Slezské Ostravě, Domova Hladnovská a v posledních třech letech výstavba nebo rekonstrukce třinácti domků Čtyřlístku v různých částech Ostravy, což byla stěžejní část transformačního procesu naší organizace.

Díky dobře zpracovaným projektům společností Pro Faktum se podařilo získat většinu finančních prostředků na tyto investice z fondů Evropské unie. Jak podtrhl při tomto setkání ředitel organizace Svatopluk Aniol, rozsah, úroveň a výsledky těchto transformačních snah nám mohou mnozí závidět a Čtyřlístek se tak řadí nejen mezi největší, ale zároveň i nejmodernější poskytovatele sociálních služeb v České republice. I za to patří dík všem, kteří se pod těmito výsledky podepsali.

Text a foto: (rw)

Události

Velké stěhování

V úterý 15. února nastal náš velký den „D“, kdy jsme se po měsících příprav konečně přestěhovali do nového Domku U Rourovny v Ostravě Svinově. Od prvních dnů, kdy jsme se nastěhovali, jsme začali prozkoumávat nejbližší okolí a seznamovat se s našimi novými sousedy. Místní lidé jsou k nám vstřícní a přátelští.

Náš domek se nachází v centru městské části Ostrava-Svinov a je obklopen rodinnými domy. V blízkosti se nachází vlakové nádraží, knihovna, lékárna, lékaři, fotbalové hřiště, škola a řada malých obchůdků. Máme blízko i do větších obchodních center, jako jsou Hornbach, Tesco nebo Kaufland.

I když bydlíme ve městě, naši sousedé chovají různá domácí zvířata, jako jsou kozy, čínská prasata, slepice, psy a kočky, které nás také navštěvují na naší zahradě, a tak máme k přírodě ještě o kousek blíž.

Když jsme zjistili, že v blízkosti našeho domku se nachází i jedna z poboček Knihovny města Ostravy, bez váhání jsme využili

možnosti předplatného a začali jsme knihovnu navštěvovat. Ve velké oblibě je u nás hlavně půjčování audioknih a jejich poslech.

Od chvíle, kdy se do nových prostor v Jandově ulici přestěhovala i rehabilitace Čtyřlístku, využíváme rádi i my její služby. Užíváme si hlavně perličkové koupele nebo jízdu na rotopedu. Díky motomedu s televizní obrazovkou si můžeme také vybrat, zda budeme projíždět ulicemi města nebo se kochat přírodou.

Už se těšíme na nadcházející teple dny, kdy konečně začneme i se zkrášlováním naší zahrady. Plánů máme do budoucna hodně.

Za kolektiv pracovníků Domku U Rourovny:

RENÁTA BALCARKOVÁ

vedoucí domku

Spolupráce bez bariér

Není tomu tak dávno, kdy v rámci končícího procesu transformace vznikl nový Domek Syllabova v ostravském Zábřehu, do nějž přešla část „osazenstva“ současného Domku Jandova, který teď po rekonstrukci a s novým rehabilitačním oddělením slouží jako domov lidem s vyšší mírou podpory.

Vůbec to však neznamená, že by oba domky spolu nespolupracovaly, naopak – mladí muži a slečny ze „Syllabky“ dojíždějí rehabilitovat na „Jandovku“. Vychovatel pro změnu často opouští svou „základnu“ v Jandově ulici, aby se v prostorách přízemního domku v Syllabově ulici věnoval místní „omladině“. Formou hry spolu procvičují školní znalosti, řečové dovednosti a rozšiřují všeobecný přehled. Pro některé je vítaným zpestřením také multismyslová stimulace.

Navazujeme i na tradici vycházek za krásami a nevšedními místy Ostravy, jako třeba v neděli 24. dubna, kdy jsme podnikli cestu tramvají do centra města a následně pěšky do její slezské části. Prošli jsme Černou loukou a přes Hradní lávku na pravý břeh Ostravice, pokochali se pohledem na místní kačenky, Slezskoostravský hrad a procházkou doputovali až k mostu Miloše Sýkory, přes něj se dostali zpět na Moravu a po další cestě podél obchodů jsme naši pouť ukončili, jak jinak než v cukrárně... Je vidět, že spolupráce pokračuje i po rozpadu bývalého Domova Jandova a bariéry existují leda tak při překonávání některých rozkopaných chodníků a cest.

čuje i po rozpadu bývalého Domova Jandova a bariéry existují leda tak při překonávání některých rozkopaných chodníků a cest.

Text a foto: **MARTIN POBOŘIL**

Domek Jandova

Jako hollywoodský „velkofilm“

vadla moravskoslezského, který načel komentář.

Dokument Změna je život má po dokončení 11 minut a můžete se na něj podívat i na našich webových stránkách, kde jej najdete v sekci Transformace na tomto odkazu: <https://www.ctyrlistekostrava.cz/video/dokument-zmena-je-zivot>.

Naše poděkování patří všem, kteří nám vycházeli vstříc nejen se zpřístupněním zahrad a interiérů jednotlivých domků, ale poskytli nám i fotografie

z některých akcí, jež jsme v dokumentu mohli použít pro ilustraci toho, že se v nových domcích nejen bydlí, ale i skutečně žije. Věříme, že i díky této pomoci se dokument povedl a doufáme zároveň, že hned tak

„Je to skoro jako hollywoodský velkofilm...“ glosoval se smíchem natáčení posledních záběrů našeho dokumentu Změna je život jeden z jeho tvůrců – Libor Klásek. Spolu s kameramanem Josefem Polákem více než tři roky dokumentovali výstavbu nových domků Čtyřlístku, jež od roku 2019 vyrůstaly v různých částech Ostravy.

Oba – Libor Klásek i Josef Polák – tvoří tandem s mnohaletou zkušeností práce v České televizi. Libor Klásek jako zpravodajský redaktor a Josef Polák jako kameraman. Mnoho let se tato dvojice podílí také na záznamech našich koncertů Všechny barvy duhy.

V roce 2019 byla dokončena první část dokumentu Změna je život, jenž sloužil především k prezentaci transformačního projektu na veřejnosti – jeho smyslu i prvních výsledků. Zejména ve vztahu k opatrovníkům, mezi nimiž někteří těmto změnám zprvu nedůvěřovali, byl dokument dostatečně přesvědčivým argumentem k tomu, aby věřili, že životní změny budou pro jejich blízké určitě k lepšímu.

Výstavbu dalších domků i možnost natáčení v následujících letech poněkud zkomplikovala pandemie onemocnění Covid-19, ale i přesto se stavělo a my točili... Protože ne vždy jsme měli možnost natáčet „na živo“ i klienty v jejich novém prostředí, pomáhali jsme si někdy fotografiemi, dokumentujícími aktivity klientů. A když bylo všechno dotočeno a sestříháno, pozvali jsme do televizního studia herce Jana Fišara, předního člena činohry Národního di-

„nezestárne“...

Text a foto: **BOHDANA RYWIKOVÁ**

Na snímku vlevo nahoře kameraman Josef Polák a Libor Klásek v televizním studiu při práci na střihu dokumentu Změna je život a vpravo dole člen činohry Národního divadla moravskoslezského Jan Fišar ve studiu při nahrávání průvodního komentáře k tomuto dokumentu...

POMÁHÁME

UKRAJINSKÝM BĚŽENCŮM

Nikdo z nás nečekal, že tak blízko od našich hranic vypukne válečný konflikt, ale stalo se. I proto, když 24. února napadlo Rusko Ukrajinu, většina z nás byla v šoku. Kdo mohl, připojil se k široké vlně solidarity s Ukrajinci, bojujícími za svou svobodu, kteří musí čelit velkému strádání ve své válkou zmlitané zemi. Vedle jednotlivců se však připojila i naše organizace jako celek k výzvě svého zřizovatele – statutárního města Ostravy, aby se zapojila do charitativní sbírky ve prospěch uprchlíků z Ukrajiny, přijíždějících do České republiky.

Díky finančním příspěvkům zaměstnanců naší organizace jsme mohli 30. března přivést do sběrného centra ve Wattově ulici v Ostravě-Přívoze několik desítek kilogramů trvanlivých potravin pro děti i dospělé, drogistického zboží a také potřebného zdravotnického materiálu a léků v hodnotě několika tisíc korun. Přestože od počátku války na Ukrajině projevili svou solidaritu s utrpením jejích obyvatel snad každý, i tato výzva byla vyslyšena. Všichni naši

dárci věří, že příspěvek Čtyřlístku pomůže těm, kteří v našem městě hledají pomoc a bezpečí.

Text a foto: (rw)

Na snímku nahoře naše kolegyně – Vladimíra Kaločová a Pavla Kubičková při předání nakoupeného zboží pro ukrajinské běžence ve sběrném centru ve Wattově ulici v Ostravě-Přívozu.

Jirka doma

„Ten stromeček tak krásné svítí!“ Tuhle větu by možná obdivně pronesl čtrnáctiletý Jirka, který poprvé v životě strávil loňský Štědrý den skutečně „doma“. Má však poruchu autistického spektra a nemluví... Přesto (anebo právě proto) jeho osud zaujal naši kolegyni Michaelu Smějovou natolik, že si jej už více než rok pravidelně bere do hostitelské péče.

Spolu se svým manželem Pepou mají své děti už dospělé, a tak se oba rozhodli, že poskytnou kousek lásky a příjemného zpestření života i někomu jinému, který to štěstí vyrůstat v rodině neměl. „Jirka má za ušima a jeho chování je naprosto nepředvídatelné – přesto k nám přilnul a já zjišťuji, že i člověk s autismem dokáže dát najevo své city. Vždy nás přivítá a obejmě s takovou radostí, že se nám oběma mlží oči...“ Jak paní Michaela dodává, i díky tomu ví, že dělá dobře. „Jirka je u nás naprosto spokojený. Sedli si i s Pepou, který se při hrátkách s Jiříkem rád vrací do

svých dětských let. Jirku bezvadně přijaly i naše dospělé děti a vnouček Karel na něj nedá dopustit.“

Jirka tak poznává, jak to chodí ve skutečné rodině, navštěvuje nejruznější místa, kde se setkává s ostatními dospělými či dětmi. Rádi spolu nasávají atmosféru ostravské zoo, chodí do cukráren i do přírody, chytají ryby, nad ohněm opékají špekáčky...

Nutno podotknout, že vzájemný vztah nebyl zpřetrhán ani poté, kdy se v rámci transformace Jirka přestěhoval do Domku Syllabova, zatímco Míša nadále pracuje v Domku Jandova. Opět se potvrdilo, že vzdálenost mnohdy nehraje žádnou roli. Přejme si, aby takových „Jirků“ mohlo být víc...

Text: **MARTIN POBOŘIL**
Foto: **MICHAELA SMĚJOVÁ**
Domek Jandova

Čtyřlístek na toukách

I 'VELKÁ NEZNÁMÁ' SE MŮŽE VYDAŘIT!

Jak jsme se měli na našem ozdravném pobytu v Budoucnosti ve Frýdlantu nad Ostravicí - Nové Vsi? No přece dobře! I když...

Ubytování bylo, pravda, trochu spartánské, ale možnosti výletů do okolí nám to bohatě vynahradily. Jestliže chcete i letos podniknout nějaký výlet do okolí Frýdlantu nad Ostravicí,

můžeme doporučit ta místa, která jsme stihli během svého pobytu navštívit my.

Třeba Malenovice: tam je vysunutá vyhlídka, z níž je krásný rozhled na celé Beskydy.

Pro mnohé známé Pstruží se nám také pěkně rozrostlo. Směrem do Frýdlantu je lesík posetý interaktivními zastaveními, protahovacími úseky a krásně vyzdobený lesními prvky. Také jsme si zde zavzpomínali, protože jsme se zašli podívat i na „naše“ někdejší Ozdravné centrum - chatu Pstruží, která zde stále ještě stojí, avšak poněkud opuštěná a sešlá. Vlakem se z Frýdlantu dostanete na Ostravici, kde je vystavena expozice dřevěných soch, jež se od naší poslední návštěvy rozšířila o pěkně zpracované kousky a její výhodou je, že tato expozice pod širým nebem je otevřena celoročně.

Během svého loňského podzimního pobytu jsme stihli i táborák s písněmi, navštívili jsme restauraci a kavárnu, sýrárnu a nedalekou prodejnu ryb, do níž jsme měli možnost nahlédnout a seznámit se s některými sladkovodními rybami.

Náš pobyt byl fajn i proto, že jsme mohli jet s klienty a kolegyněmi z jiných domečků. Zpočátku to sice byla pro všechny jedna „velká neznámá“, nevěděli jsme, jak budeme společně vycházet, ale myslím si, že se nám to skvěle podařilo. Díky za to!

Text a foto: **GABRIELA ŘEHÁKOVÁ**
Domek Výškovice

Na společném snímku kamarádi z domků Výškovice, Nová Bělá a dalších se svými doprovody na ozdravném pobytu v Malenovicích...

Výprava do Světa poznání

Jaro pomalu klepe na dveře a my se těšíme na to, že s přicházejícím sluníčkem získáme více prostoru na tak příjemné záležitosti jako jsou výlety. Koncem března jsme absolvovali výlet do Pevnosti Poznání v Olomouci. Dělostřelecký sklad z dob Františka Josefa I. se před pár lety proměnil v interaktivní muzeum vědy pro všechny věkové kategorie. A jeho návštěvu jsme si nemohli nechat ujít.

V domku v Nové Bělé máme klienty, kteří využívají invalidní vozík, což vyžaduje pečlivější přípravu na cestu. Zajistit předem bezbariérovou dopravu, vyžaduje u cestování vlakem využití plošiny a naplánovat bezbariérové prostředí. Ne vždy jde všechno podle plánu. Tentokrát se přeprava neobešla bez potíží. Prodejce nás sice ujišťoval, že společnost nabízí

i bezbariérové vagóny, pravda však byla taková, že ve vlaku se místa pro vozíčkáře vůbec nenacházela a s obtížemi jsme klienty umístili do dětského sektoru, protože jinač se vozíky nevešly. Na druhou stranu musíme ocenit pomoc stevardů, kteří nám byli maximálně nápomocni.

Problémy s přepravou nás rozhodně nepřipravily o skvělou náladu a očekávání nových zážitků. V Pevnosti poznání mohou návštěvníci projít celkem 4 tematické expozice: Do historie, Živá voda, Rozum v hrsti, Světlo a tma.

Vystavené exponáty si jen neprohlížíte, ale můžete si je osahat, sledovat, jak jednotlivé věci, přístroje nebo orgány fungují. Naši klienti například navštívili obří lidské oko, které simulovalo oční nemoci a tak se mohli podívat na svět pohledem zakaleným šedým nebo zeleným zákalem. Kromě toho si zkusili poskládat různé hlavolamy, mohli vidět mnoho simulací, osahat si spoustu zajímavých předmětů. Muži jsou k technickým a vědeckým zájmům podstatně vnímavější a tak si to klienti opravdu užívali naplno.

Samozřejmě, co by to byl za výlet bez dobrého jídla. Návštěva restaurace představuje takovou příjemnou třešinku na dortu, kterou jsme si s klienty samozřejmě nemohli nechat ujít. A společně s nimi se už těšíme na další výpravu za hranice všedních dnů.

Text: **MONIKA MOCHOVÁ**

Foto: **LUCIE PŘIBYLOVÁ**
a **LADISLAVA HLAVIČKOVÁ**

Naše aktivity

Dílničky v Reuse centru Ostrava pokračují

Po vánoční pauze jsme začali opět navštěvovat dílničku v Reuse centru Ostrava. V tomto roce došla řada už i na naše kamarády z chráněných bydlení a tak hned v únoru se do dílničky vypravila děvčata z Bronzové. Při svých dvou návštěvách se prostřídala a tak téměř každá klientka měla možnost vyzkoušet si tuto manuální práci. Práce se děvčata nebojí a tak štětce „běhaly“ po připravených deskách jako namydlený blesk.

Další dílničky pak navštívili klienti z chráněných bydlení Letní a Thomayerova. I jim šla práce od ruky a s výsledkem byli spokojení. Teď už se všichni těší, až jim hotové vyvýšené záhony přivezou a oni si do nich s příchodem jara zasadí květiny nebo zeleninu. Zatím jsme si natřeli a v reuse centru nám zkompletovali 20 vyvýšených záhonů.

První z nich už loni v létě zdobily

zahradu u Domku Uhrova a „uhrováci“ v nich vypěstovali dobrou zeleninu. Další teprve čekají a těší se na letošní sezonu. Tato spolupráce je pro nás úspěšná a pozitivní po všech stránkách.

Zaměstnanci v reuse jsou milí, ochotní a vstřícní. Vždy nás vítají s otevřenou náručí a snaží se ve všem vyjít vstříc. Radek i Kuba

nám vždy luxusně připraví materiál i pomůcky pro natírání, obětavě odpovídají na různé „důležité“ dotazy a vždy mají úsměv na líci. A my si na ně každou chvíli vzpomeneme, kdykoliv náš pohled zavadí o osázené záhony, vytvořené díky této spolupráci.

Text a foto: **VLADIMÍRA KALOČOVÁ**

...A jak jsme na Bronzové natíraly

V chráněném bydlení Bronzová jsme si plánovaly, co bychom si mohly zasadit k oblíbeným rajčatům a okurkám, které jsme pěstovaly v nádobách.

Dostal se nám do rukou časopis Zrcadlo, kde jsme se dočetly, jak z jiných domečků klienti natírali vyvýšené záhony a někteří již v nich pěstují první zeleninu a květiny. Děvčata se dohodla, že by se jim takový záhon také líbil. Domluvily jsme se s paní vedoucí na našem plánu. Oslovily jsme paní Vladku Kaločovou, která má vše pod palcem. V lednu a začátkem února jsme vyrazily do OZO v Ostravě Přívozu do reuse centra, abychom si mohly naše budoucí truhlíky natřít.

Už se moc těšíme na jaro, až nám dovezou naše hotové truhlíky a my si budeme pěstovat svou vlastní zeleninu a bylinky!

Text: **RENÁTKA SLEZÁKOVÁ**
a **PAVLA LIDVÍNOVÁ**

a kolektiv Chráněného bydlení Bronzová

Foto: **VLADIMÍRA KALOČOVÁ**

N snímku nahoře paní Renátka Slezáková v dílničce Reuse centra Ostrava.

Retro knihovna v Reuse centru Ostrava

Do Reuse centra Ostrava v areálu OZO v Ostravě-Přívoze, se vydali 14. března na exkurzi klienti Domova Třebovice. Vlád'a Maslaňák dochází z třebovického chráněného bydlení pravidelně do Centra pracovní činnosti v Muglinově. Tam se mimo jiné seznamuje s prací v truhlářské dílně, a proto pro něj nebyla návštěva reuse centra žádným překvapením, pokud jde o drobné truhlářské nářadí a potřeby pro natírání.

Zaujal ho však zajímavý kout uprostřed prodejní haly, jehož stěny tvoří velká knihovna a police na CD. Hudba je jeho vášní, poslouchá nejen populární muziku, ale také rock a jazz. Pohodlně se usadil a prohlížel si zdejší rozsáhlou fonotéku.

Díky obnovitelným darům vznikla v nedávné době v prostorách reuse centra i Retro klubovna, kde lze najít skutečné knižní i hudební

poklady. Je to zároveň příjemné místo pro relaxaci. A jak jsme se tady dozvěděli, reuse centrum funguje i jako skvělé místo, kde si můžete s pomocí zdejších pracovníků leacos opravit anebo vytvořit, jako třeba hezké dekorace s využitím věcí „z druhé ruky“, které tu levně zakoupíte.

Text a foto: **PAVLA NĚMCOVÁ**

Chráněné bydlení Třebovice

Sázíme bylinky

Vpátek 25. března jsme začali se sadbou bylinek. Libeček či petrželovou nať využijeme především do vývarů, kde bylinky vykouzlí překrásnou vůni a také zvýrazní chuť polévky. Mátu, bazalku, meduňku a mateřídoušku se chystáme přidávat do osvěžujících letních nápojů, které nám pomohou zvládnout letní teploty a přísun zdravých tekutin. Jeden takový recept na osvěžující koktejl přikládáme:

Bazalkový zázrak v horkých letních dnech: Hrst bazalkových listů zalijeme půl litrem vařící vody a necháme vylouhovat. Po vychladnutí odvar scedíme, přidáme šťávu z půlky citronu a osladíme nejlépe zdravějším sladidlem (čekančkový sirup apod.). Nápoj necháme vychladit ve skleněném džbánu v lednici.

Text: **MARTINA SKÝBOVÁ**

Foto: **ANETA NEUWERTHOVÁ**

Takhle to sluší v novém působišti našemu kamarádovi Honzovi Polhošovi z Domku Uhrova. Po dokončení studia na Střední odborné škole Zdeňka Matějčka v Ostravě-Porubě našel Honza práci ve společnosti 1. Jinačí a jeho cukrárně Jinačí v Ostravě-Mariánských Horách. Pečou se tady výtečné dorty, koláče, makronky a jiné laskominy. Není divu, že se tady líbí nejen zákazníkům, ale i našemu Honzovi, který v cukrárně našel také výborný kolektiv...

Foto: (rw)

Deset let spolu

Eliška a Martin se poznali v dílnách našeho Centra pracovní činnosti v Kunčičkách v roce 2010. Padli si do oka hned – povídáním to začalo, pokračovalo společnou prací a činnostmi ve tkalcovně, šicí a dřevařské dílně, aranžovně, cvičné kuchyňce, dílně domácích prací.

V průběhu let došli k poznání, že jim je spolu moc dobře, rozumí si, mají se rádi a to je hlavní...

Centrum pracovní činnosti se přestěhovalo na Hladnovskou, dílny změnily „programy“, ale láska a pevné pouto Elišky a Martina vydržely dosud. Společně prožívají vše – práci i zábavu. Baví je tkát koberečky na tkalcovském stavu, tvořit mozaiky a plést košíky z papírových trubiček, řezat a brousit dřevěná kolečka k výrobě různých dekorací, malovat, tvořit batiku i malbu na trika.

Také se zdokonalují ve vaření a pečení, úklidu a žehlení. A nově začala Eliška s pomocí vyrábět krásné barevné svíčky různých tvarů. Také pěkně a ráda zpívá, oba

s Martinem rádi tančí a zúčastňují se různých akcí – koncertů „Všechny barvy duhy“, přehlídek „Den dřeva“ a mnoha dalších. Pokud Eli cokoliv potřebuje, Martin to spolehlivě zařídí. Je tou správnou oporou, jak má být.

Deset krásných let uplynulo jako voda. Láska je mocná čarodějka. Eliška s Martinem jsou spolu šťastní a své desetileté výročí patřičně oslavili: společnou dovolenou v Rožnově pod Radhoštěm. Kouzlo lásky nechť ty dva provází i nadále..!

Text a foto: **JANA GROMOTOVIČOVÁ**
Centrum pracovní činnosti

KULTURA

DANKOVA VELKÁ PREMIÉRA: BETLÉMSKÉ SVĚTLO

V pondělí 7. března nastal konečně ten velký den, kdy náš „herec“ Daniel Žilinský z Domku Uhrova mohl konečně shlédnout film Betlémské světlo, v němž účinkuje. I když rolička je to malá, svého úkolu se Danek zhostil na výbornou, což potvrdila i slavnostní premiéra filmu v legendárním pražském kině Lucerna.

Protože na tuto slavnostní premiéru byly vstupenky jen pro V. I. P. účinkující a jejich doprovod, Dankovi kamarádi z domku Uhrova si na tento kulturní zážitek museli ještě trochu počkat. Do Prahy jela s Dankem jen malá výprava – Danek a jeden doprovod, ale o to víc oba natěšení. Ubytování v hotelu, převléknout

se do svátečního a pak honem na Václavák do kina Lucerna.

Ačkoliv jsme přijeli docela brzy, ve foyer Lucerny už to šumělo jako v úle. Kam člověk pohlédl, objevila se nějaká známá tvář z televize nebo z filmu. Kolem blýskaly fleše fotoaparátů a nezahálely ani kamery a mikrofony reportérů. Zástupci médií se předháněli v rozhovorech nejen s účinkujícími nového

filmu, ale i s některými příchozími, mediálně známými hosty. Rádi jsme se zase setkali s ostatními „kluky z dílny“, s nimiž Danek loni na jaře natáčel své scény a s jejich „mistrem“ hercem Jiřím Macháčkem.

Když v kinosále zhasla světla, hledištěm to zašumělo očekáváním. Na pódiu před filmovým plátnem se nejdříve představili nejen tvůrci snímku a herci, ale také představitelé spolupracujících firem a sponzoři. Všichni přítomní je náležitě poctili dlouhotrvajícím potleskem a pak už konečně nastal čas pohodlně se usadit a užít si premiéru tohoto nejnovějšího filmu režiséra Jana Svěráka.

Betlémské světlo je opravdu typicky „svěrákovské“ dílo. Je to film tzv. ze života:

k zamyšlení a místy i pro zasmání. Jak uvádí filmové anotace – je to komedie s prvky magického realismu. Podpis rodiny Svěráků je jasně zřetelný. Vždyť režisér Jan Svěrák i tentokrát čerpal z povídek svého otce Zdeňka, který také ztvárnil hlavní roli. Filmového střihu se tentokrát ujal nejmladší z rodu Svěráků – František.

Věříme, že film nikoho z těch, kteří mají rádi „svěrákovskou“ filmovou poetiku Betlémské světlo nezklame. A bonusem navíc pro nás ve Čtyřlístku je fakt, že jsme se na úspěchu filmu mohli prostřednictvím Danka Žilinského tak trochu podílet i my...

Text a foto: **VLADIMÍRA KALOČOVÁ**

Zleva Danek Žilinský s hercem Jiřím Bartoškou a jedním ze svých kamarádů, s nímž si zahrál ve filmu Betlémské světlo na slavnostní premiéře v pražské Lucerně.

At' žije masopust!

Stejně jako pořadatelé z Ostravského muzea i my jsme si moc přáli, aby nás letošní Masopust Ostrava vítal vlídným počasím. Prání se nám splnilo opravdu vrchovatě: blankytně čisté nebe a sluncem zalité Masarykovo náměstí, zaplněné stánky s nejrůznějšími dobrotami, lákalo 1. března už od rána Ostravany k návštěvě. Bylo to těsně před popeleční středou, kdy začíná předvelikonoční půst. To nejdůležitější však mělo přijít až s úderem patnácté hodiny: tradiční masopust. Každoročně jej v centrálním ostravském obvodu pořádá Ostravské muzeum a jeho duši i hlavní

Letošní třináctý ročník Ostravského masopustu se konal s tematickým podtitulem: Bylť jednou jeden král. Včetně slavnostního předání masopustního práva, maškarního průvodu a závěrečných scének Zabíjení kozla a Pochovávání basy byl opět připraven program, který se nesl v duchu satir a bajek. Název podtitulu si organizátoři vybrali z první věty satirické básně *Král Lávr* z pera českého básníka, novináře, překladatele a politika Karla Havlíčka Borovského, jehož 200. výročí narození jsme si připomněli v loňském roce. Na jevišti proto byla k vidění i drammatizace tohoto díla, tak trochu po Ostravsku, a s využitím prvků jak satiry, tak bajky.

Kromě tradičních masopustních masek, mezi něž neodmyslitelně patří strakatý masopust, policajt, kozel, cikánka, žid, ras, kat či medvěd, letos nechyběla ani mnohá další zvířátka. I sama organizátorka a moderátorka masopustního reje na ostravském náměstí, Markétka Palowská, se tentokrát převtělila za rysa. K veselí a radostné masopustní náladě nadcházejícího jara přispěli i další účinkující - Dětský soubor Heleny Salichové, děti z Waldorfské školy, dechový orchestr z Hrabové, Divadlo Stará aréna, dětský folklor-

dramaturgyní je etnografka Markéta Palowská. Mezi mnoha účinkujícími masopustními figurami, tanečníky a muzikanty účinkuje pravidelně i naše hudební skupiny Rytmy a výjimkou nebyl ani letošní rok.

ní soubor Hlubinka, umělecký soubor Generace z Klimkovic, Lašský soubor písní a tanců Ondřejnice a samozřejmě i nedomyslitelný Sbor dobrovolných hasičů Pustkovec.

Naše Rytmy zahrály a pak i zabubnovaly při slavnostním předávání masopustního práva z rukou starosty městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz – Petra

Veselky a také čtení práv a povinností účastníků masopustu. Pak konečně mohl do ulic města vykročit masopustní průvod. Letošní masopust ukončil v podvečerních hodinách symbolický akt zabíjení kozla, pochovávání basy a smuteční průvod s basou.

Spolupořadatelem Masopustu Ostrava je již několik let Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz spolu s Centrem kultury a vzdělávání Moravská Ostrava. Také letošní ročník se konal pod záštitou starosty Moravské Ostravy a Přívozu a s finanční podporou statutárního

města Ostrava.

Masopust Ostrava měl letos i jednu doprovodnou akci, a to výstavu v Ostravském muzeu nazvanou „Směle kupředu! Svět Karla Havlíčka“, kterou připravilo ke zmíněnému výročí narození Karla Havlíčka Borovského Národní

muzeum Praha ve spolupráci s Památníkem národního písemnictví, Historickým ústavem Akademie věd České republiky v Praze a dalšími institucemi. V Ostravském muzeu byla

instalována od poloviny února do konce března letošního roku.

Text a foto: **BOHDANA RYWIKOVÁ**

Můj život s Rytmy

Dávno předtím, než jsem viděla skupinu Rytmy v divadle na koncertu Všechny barvy duhy a různých jiných akcích v Ostravě – třeba na Masarykově náměstí na masopustu nebo v čase Adventu, o bubnování už „básnili“ kamarádi z dílny Milan s Petrem (všichni jsme klienti Centra pracovní činnosti).

Zvuk bubnů a krásné melodie mě uchvátily až k slzám. Byla jsem se podívat na nácvik vystoupení u nás v tělocvičně a tam mi paní Libuška (Gajdová – pozn. red.) nabídla, ať si zkusím zabubnovat s nimi. Hned viděla mé nadšení a zájem. Vše mi vysvětlila a já si po hodince bubnování uvědomila, že se této úžasné relaxační činnosti chci dále věnovat. Kromě bubnů jsem si zahrála i na tamburínu, činely nebo „vajíčka“.

Nové skladby nacvičujeme každou středu – již s paní Vladkou (Kaločovou – pozn. red.). Jelikož se stále zlepšuji a pravidelný nácvik zvládám dobře, paní Vladka mě přijala jako dalšího člena této skupiny a mám slíbenou účast na budoucích koncertech a akcích. Má-

me radost, že je stále velký zájem o naše vystoupení. Některé nabídky musíme i odmítnout.

Od dubna jsme zváni na festivaly do Semil, Zákup u České Lípy a do Mladé Boleslavi. Je nám líto, že podobné festivaly jako v Čechách se nepořádají také u nás na Moravě. Naše úspěchy by nebyly možné bez nadšení všech členů souboru – a jsem šťastná, že k nim už také patřím.

Všichni se dobře známe, navzájem se podporujeme a pomáháme si. Tréninky i vystoupení jsou naším nejlepším relaxem, uvolněním a pohlazením po duši. Bubnování a muzikoterapie vůbec nás nabíjí energií a radostí, která je velmi povznášející...

Chtěla bych tímto poděkovat jménem svým i jménem všech kamarádů - členů skupiny Rytmy, za spoustu krásných zážitků a hlavně paní Vladce a vedení Čtyřlístku, které nám to všechno umožňuje.

Vyprávění paní **ZUZANY ZAPLETALOVÉ**
Zaznamenala **JANA GROMOTOVIČOVÁ**
Centrum pracovní činnosti

Na snímku třetí zprava paní Zuzana Zapletalová s kamarády ze skupiny Rytmy na letošním Ostravském masopustu spolu s jeho organizátorkou Markétou Palowskou (na snímku uprostřed).

Klub výtvarných technik našim klientům

Hezký nápad měli letos v únoru členové Klubu výtvarných technik v Ostravě vedeného malířem a grafikem Josefem Odráškou, kteří se rozhodli, že našim klientům – nejen seniorům – věnují několik obrazů ze své tvorby. A jak slíbili, tak učinili.

sonálu, tak obou hostů. Velmi se jim líbilo prostředí, v němž naši klienti žijí a naopak – moc se líbila i věnovaná díla, která nyní zdobí obývací pokoje obou domků. Všichni se shodli na tom, že darované obrazy se do interiérů nejen výborně hodí, ale že pomáhají navodit skutečné kouzlo domova.

Už při této první návštěvě členů Klubu výtvarných technik přišlo pozvání pro vedoucí obou těchto domků, aby se také ony samy přišly podívat mezi výtvarníky – seniory do Klubu výtvarných technik, kde byly vřele přijaty. Přímo v ateliéru si vybraly další obrazy, jež by se jim do interiérů domků líbily. A tak se také v březnu stalo. Obě vedoucí našich domků – Táňa Čalová i Martina Němcová byly nadšené a letos v dubnu obohatily interiéry obou domků Domova na Liščině další obrazy z dílny seniorů Klubu výtvarných technik.

Text a foto: (rw)

Členy ostravského Klubu výtvarných technik tvoří výhradně senioři, jejichž věkový průměr je osmdesát let. Přesto chtějí zůstat aktivní a pod vedením Josefa Odrášky se v klubu věnují nejrozličnějším výtvarným technikám a svá nejlepší díla také veřejně vystavují. Jsou však rádi, když jejich kresby a malby dělají trvalou radost i dalším seniorům.

Proto se rozhodli, že své obrazy a kresby věnují jak domovům pro seniory, tak starším klientům naší organizace. A tak malíř a grafik Josef Odráška zavítal spolu s jednou z posluchaček Klubu výtvarných technik a zároveň vedoucí jeho sekretariátu - paní Věrou Fajkošovou mezi naše klienty žijící v Domku Trnkovecká

a v Domku Kanczuckého, kde je koncem února přivítaly vedoucí domků – paní Martina Němcová a Táňa Čalová.

Obě setkání vzbudila nadšení jak klientů a per-

Na snímku nahoře malíř a grafik Josef Odráška s vedoucí Domku Kanczuckého Táňou Čalovou v Klubu výtvarných technik a na obrázku dole klienti Domku Kanczuckého s pracovníci v sociálních službách Marií Herákovou obdivují nové obrazy z KVT...

Vzácná návštěva ve Čtyřlístku

Na krátkou návštěvu zavítala v pátek 22. dubna do naší organizace francouzsko-česká malířka Zdeňka Tylečková se svou dcerou Evou (na snímku vpravo), které právě dlely v České republice. Málokdo ale ví, že dnes již světoznámá umělkyně Zdeňka Tylečková je spolu se svým manželem

Jiřím zastoupena v uměleckých sbírkách naší organizace. Jejich obrazy a artprotisy jsou od počátku 90. let v inventáři správy organizace a můžeme se s nimi setkávat jak ve společných prostorách, tak v kancelářích Čtyřlístku.

Jeden z obrazů paní Zdeňky Tylečkové z 80. let ze sbírek naší organizace.

Manželé Zdeňka a Jiří Tylečkovi (Jiří Tyleček zemřel náhle v roce 2019) se seznámili v roce 1967 během uměleckých studií v Brně. O dva roky později se vzali, přestěhovali se do Ostra-

vy a v roce 1970 získal Jiří Tyleček místo jako scénograf a výtvarník v ostravském studiu České televize, kde se výtvarně podílel na řadě inscenací. Kromě toho se však spolu se svou ženou intenzivně věnovali volné malířské tvorbě. Zatímco Jiří Tyleček se soustřeďoval převážně na figurální a portrétní malbu, jeho ženu Zdeňku inspiroval především svět přírody a zaměřovala se také textilní tvorbu v technice artprotisu. Oba na sklonku 70. let a počátkem 80. let vystavovali na samostatných i kolektivních výstavách a byli zastoupeni v síti prodejních galerií Dílo. Cítili se však být svazováni tehdejšími ideologickými omezeními uměleckých komisí, posuzujících vystavovaná díla a nemožností konfrontovat svou práci na výstavách v zahraničí. Proto se v roce 1983 rozhodli emigrovat do Francie a usadit se v uznávané Mekce výtvarného umění – v Paříži.

„Začátky byly nesmírně těžké. Měli jsme dvě malé děti, neuměli jazyk a nikdo nás neznal,“ vzpomíná dnes paní Zdeňka Tylečková. „Nejdřív se nás v Paříži ujala charitativní organizace Secour Catholique, kde nám poskytli alespoň jídlo a střechu nad hlavou a také nám umožnili intenzivní kurz francouzštiny, abychom se mohli domluvit. Manžel brzy dostal práci 'helfra' - pomocníka malíře pokojů a já chodila uklízet. Pak nám jeden známý poskytl malý byt, děti začaly chodit do školy a my jsme se ve volných chvílích v kuchyňce našeho bytu

postupně vraceli k výtvarné práci.“ Jiří Tyleček později vzpomínal: „Měl jsem blok a tužku, Začal jsem dělat kresby. V Paříži byl jeden obchod pro umělce, který patřil soukromníkovi a já jsem mu vždy přinesl nějakou kresbu a on mi za to věnoval jednu tubu barvy. To byl takový první obchod. (...) Postupně se prodaly další obrázky známým za pár peněz a ty se pak investovaly dál...”

Přes těžké začátky kariéra obou umělců nabrala velmi rychlý vzestup. Po několika menších výstavách v Paříži otevřeli Tylečkovi svou první galerii – Art Atelier na Montparnassu v ulici Daguerre, na niž paní Tylečková vzpomíná: *„Byla to kdysi truhlářská dílna, ale krásný prostor, který jsme museli nejdřív vyklidit a pořádně vyčistit a pak nám sloužil jako galerie a zároveň i jako malířský ateliér. Tak jsme postupně budovali i svou klientelu, stále zákazníky a nadšence, kteří nám pak pomáhali získávat další kontakty a vystavovat i jinde.“* Tylečkovi vystavovali v nejrůznějších částech Francie i na jejích zámořských enklávách, jako byly ostrovy Martinik, Tahiti nebo Guadeloupe, později také ve Švýcarsku, v Itálii, Austrálii, USA, Belgii a dalších zemích. Paralelně měli své expozice, ať už stálé nebo přechodné po celém světě.

Protože manželé Tylečkovi vystavovali vždy v tandemu, začala Zdeňka Tylečková signovat své obrazy podpisem Tyleček, zatímco její manžel přijal pseudonym Tylek.

Po několika letech si Tylečkovi otevřeli další galerii ve slavném pařížském hotelu Ritz, kde se s jejich dílem seznamovali cizinci z celého světa. Osudové bylo jejich setkání s jedním japonským návštěvníkem, jistým panem Naolo, který jim otevřel dveře do Japonska. Tam od

druhé poloviny devadesátých let často vystavovali a dokonce jim v Japonsku zřídili výstavní síň se stálou expozicí – Mihama Muzeum.

V roce 2005 manželé Tylečkovi reprezentovali svým malířským dílem Francii na světové výstavě Expo 2005 v Aichi v Japonsku. Vystavili tedy 100 monumentálních obrazů vytvořených na téma Pět světadílů – jako poctu japonskému objeviteli Otokichimu. Oba umělci na tomto projektu pracovali ve svém ateliéru ve Flot Mesnil čtyři roky. Mo-

numentální dílo pak bylo letecky dopraveno do Japonska. *„Každý umělecky ztvárněný kontinent byl vystaven v samostatné expozici, která však jako celek tvořila dokonalou scénografickou a hudební kompozici,”* vzpomíná paní Tylečková na jejich největší společné dílo. Celou tuto velkolepou kolekci po ukončení výstavy zakoupil jeden podnikatel, jemuž se velmi líbila...

Do povědomí české veřejnosti se manželé Tylečkovi vrátili na počátku devadesátých let prostřednictvím pražské Galerie La Femme a později vystavovali v dalších výstavních sítích i jinde v republice. U nás na Ostravsku se Tylečkovi svým dílem opakovaně vracejí do Galerie U foťáka v Jistebníku, kterou vede bratr majitele Galerie La Femme, pan Jan Lipina. Díky výbornému televiznímu dokumentu režisérky Hany Teislerové „Tylek a Tyleček“, odvysílaného v pořadu Babylon v roce 2013, se s dílem manželů Tylečkových mohli seznámit i čeští televizní diváci.

Přestože paní Tylečková dnes žije sama, je neustále velmi aktivní, věnuje se i nadále malířské tvorbě a vystavuje..

Nejnovější výstava manželů Tylečkových „Tylek&Tyleček – Z Paříže opět do Jistebníku“ je v jistebnické Galerii U foťáka k vidění letos na jaře – od 21. dubna do 29. května. Právě na vernisáži této výstavy jsme se s kolegyní Danou Ranošovou konečně také mohly setkat osobně s paní Zdeňkou Tylečkovou. Spolu se svou dcerou Evou, která je módní návrhářkou a šperkařkou, projevila paní Tylečková přání podívat se k nám do Čtyřlístku. Ráda se seznámila s posláním naší organizace a také si prohlédla alespoň část svého a manželova

díla, kterou v Ostravě zanechali. Potěšilo ji, že je zdejší část jejich společné tvorby, kterou už považovali za dávno ztracenou, v dobré péči. Vyjádřila zároveň velké uznání práci všech našich zaměstnanců a jejich péči o lidi se zdravotním postižením.

Paní Zdeňka Tylečková je bytostnou optimistkou a stále si zachovává mladistvý elán a energii. „Jsem optimistická odjakživa – to je dar,“ směje se paní Tylečková a dodává: „S Jiřím jsme věřili, že optimismem se můžeme posunovat dopředu – jde to do našich obrazů i do dětí. Optimismus se zkrátka musí přenášet do života. Když budu skuhrat, tak ostatní jen naštvu. Ale k tomu opravdu nemám tendenci...“ Tomu odpovídá i její současná tvorba, z níž tryská život plný barev a radosti. Když to stihnete, můžete se do konce května přesvědčit sami na výstavě v Jistebníku. Určitě stojí za vidění...

Text a foto: **BOHDANA RYWIKOVÁ**
Na snímku vpravo a na předcházející straně paní Zdeňka Tylečková před svými obrazy vystavenými na současné výstavě manželů Tylečkových v Jistebníku.

Tvořivé dny u nás...

Vítejte a nakoukněte k nám do domku v Nové Bělé! I v našem domku si nacházíme volné chvíle k tomu, abychom se mohli společně věnovat nějaké aktivitě, která naše klienty baví, jsou nakloněni spolupráci a radují se ze společného výsledku naší tvorivosti. Ať už je to kreslení, malování, nebo tvoření z čehokoli. V neposlední řadě bychom ovšem chtěli vyzdvihnout naši práci s keramickou hlinou, které jsme se dříve věnovali v bývalé aktivizační dílně.

Klienti ani během transformace a změn, jež v našem zařízení nastaly, o tuto činnost nepři-

šli. Navázali jsme spolupráci s Centrem pracovní činnosti, které nám vyšlo vstříc ve vypalování našich výtvorů a nápadů z hlíny. Práce s hlinou klienty stále baví a představuje skvělou relaxaci, a to nejen pro zdravé lidi, ale především pro klienty, trpící různými zdravotními omezeními. I proto jsou rádi, když si mohou hlinu osahat, vzít do ruky, mít radost z pocitu, že vnímají „něco nového“. A to „nové“ se proměňuje v krásný výsledek naší práce, ať už v podobě misek, kočiček, stojanů na tužky, andílků a dalších výrobků, které společně vymyslíme a na jejichž tvorbě se klienti ve spolupráci s pracovníky podílejí.

Chceme poděkovat našemu Centru pracovní činnosti za jejich spolupráci a vstřícnost a v neposlední řadě také naší autodopravě a řidičům, kteří jsou vždy ochotní nám naše výrobky převézt tam i zpátky k vypálení v naprostém pořádku. Děkujeme! A vám všem přejeme krásné slunečné dny a pohodu.

Text a foto:
ZUZANA LEMBARDOVÁ

Jak jsme se chystali na svátky jara...

Čas na velikonoční přípravu, předznamenává většinou konec března. A jelikož jsou Velikonoce svátky jara a venku už začíná být krásné počasí, vyzdobili jsme si ovocné stromy na naší zahradě, které budou co nevidět v rozkvětu. Šablony vajíček a zajíců jsme obkreslili a vystřihli s pomocí pracovníků, samostatně jsme obrázky vymalovali pastelkami a pak je nechali zalaminovat. Navlékli jsme lýkovou šňůru a velikonoční symboly zavěsili na stromy do zahrady. Na obrázku můžete vidět, jak se nám to povedlo...

Text: **ANETA NEUWERTHOVÁ**
Foto: **MARTINA SKÝBOVÁ**

Na Knižním festivalu

Již třetí ročník Knižního festivalu se konal ve dnech 11. - 12. března na ostravském Výstavišti Černá louka. Byla to prodejní výstava nejrůznějších nakladatelství s doprovodným programem a s další výstavou, nazvanou „Dovolená“. Na čtyřech pódiích se během obou dnů vystřídali známí spisovatelé, ostravští herci a literáti.

Potkat jste tu mohli například herce Norberta Lichého z Divadla Petra Bezruče nebo Tomáše Jirmana z Národního divadla moravskoslezského, spisovatelku Halinu Pawlowskou, herce a moderátora Aleše Cibulku, známé cestovatele, ale i několik moderátorů z Českého rozhlasu II.

Navštívily jsme s klientkou Dagmar Kubišovou (na snímku vpravo) výstavu v pátek odpoledne a mohly jsme si vyrobit v rámci doprovodného programu třeba knižní záložku nebo vyzkoušet ozdobné písmo. Také jsme poslouchaly autorské čtení ostravské spisovatelky Evy Tvrdé, jež vydala už několik povídek a románů spjatých s Hlučínskem a Slezskem.

Na výstavě Dovolená jsme mohly plánovat dovolenou v tuzemsku i v zahraničí. Bylo možné tady využít podrobnější nabídky v rámci podpory cestovního ruchu v jednotlivých krajích. Ochutnaly jsme tady i sýry a klobásy ze Slovenska a zaposlouchaly se do poutavého vyprávění cestovatelů, kteří mimo jiné pořádali pro nadšence cestování i pořad Ozvěny.

Text: **VLADIMÍRA DOHNALOVÁ**

Chráněné bydlení Třebovice

Foto: archiv www.kaficko.estranky.cz

KOULELY SE KOULELY...

bowlingové koule

Již potřetí jsme se zúčastnili Národního turnaje Českého hnutí speciálních olympiád v bowlingu, který se konal v Praze těsně před letošními velikonočními svátky (15. - 16. dubna). A již potřetí jsme předvedli na jeho zahájení naše bubenické schopnosti. Naši bowlingoví sportovci jsou tím pádem vybráni z členů skupiny Rytmy. Protože počet sportovců z jednotlivých sportovních klubů na tyto národní turnaje je limitován, museli se zúčastnění „poprat“ nejen na bowlingové dráze, ale také s reprezentací hudební, a to v omezeném počtu.

Do Prahy tak vyjela skupinka pěti „obojživelníků“ (sportovců a hudebníků) ve složení Petr Cupal, Milan Skalička, Jan Polhoš, Jiří Mucha a Zdeněk Krátký, kteří reprezentovali dva sportovní kluby patřící pod náš Čtyřlístek. Sebou jsme vezli kromě bubnů také aparaturu. Po zkušenosti z loňského turnaje, kdy jsme zjistili, že i když v bowlingové herně mají aparaturu kvalitní, umístění reproduktoru nám nevyhovuje a hudbu dobře neslyšíme.

Zahájení turnaje se uskutečnilo ve velkém stylu: po přivítání hlavní orga-

nizátorkou, představení a slibu rozhodčích

i sportovců, jsme hudbou našich Rytů rozhybali nejen účastníky turnaje, ale personál herny. A pak už rychle na dráhy, aby se rozřazovací hry stihly do večere. Turnaj byl totiž letos kvůli financím omezen i časově – konal se pouze dva dny oproti původně plánovaným dnům třem. Zrušily se také soutěže dvojic a hrály se tak pouze zápasy jednotlivců, ale zajímavější tím, že tento národní turnaj byl nominací na Světové hry speciálních olympiád v Berlíně, které se budou konat v následujícím roce.

Během pátečního odpoledne se zvládly odehrát všechny plánované rozřazovací hry, které se hrály na tři kola. Z nich se pak podle dosažených výsledků vytvoří soutěžní skupiny, které budou v sobotu bojovat už o medaile a možnost být vylosován na světové hry. Dostali jsme výbornou večeri, „zaběhli“ jsme se ubytovat a mířili zpátky do herny, kde právě probíhala porada trenérů a diskotéka pro sportovce.

Ráno jsme vstávali natěšení a plni očekávání, jak se nám v boji o medaile povede. Naši sportovci dosáhli v pátek podobných výkonů, a tak se ve finálových hrách potkali ve dvou skupinách – možnosti získat více cenných kovů se tak výrazně zúžila. Bojovali statečně a nakonec to cinklo v obou skupinách: Petr Cupal (*na snímku nahore*) vybojoval medaili nejcennější a zajistil si tak možnost být vylosován k účasti v Berlíně. Se stříbrem se může pochlubit Milan Skalička a bronzovou medaili pověsili na krk Honzovi Polhošovi, který měl letos svou bowlingovou premiéru. Zdeněk Krátký a Jirka Mucha zůstali těsně pod bednou (Zdeněk 4. místo a Jirka 5. místo). Při losování jsme měli štěstíčko pouze poloviční: Petr Cupal byl na světové hry vylosován jako první náhradník.

Turnaj končil až v odpoledních hodinách, ale my, na přání všech, jsme ještě na závěr celého turnaje zabubnovali na rozloučenou a pak vyrazili na cestu domů. I když cesta pro-

bíhala bez většího zdržení, domů jsme dojeli až v pozdních večerních hodinách. Unaveni, ale spokojeni a s příjemnými pocity, že jsme vše zvládli na výbornou a úspěšně reprezentovali náš Čtyřlístek.

Text: **VLADIMÍRA KALOČOVÁ**

Fota: archiv ČHSO

Nové brýle pro sportovce

Jako každý rok jsme se i v roce 2021 aktivně zúčastnili podzimního Národního turnaje Českého hnutí speciálních olympiád ve stolním tenisu, který se uskutečnil ve Dvoře Králové. A jako každý rok tady v rámci turnaje probíhala i tentokrát akce „Zdravý atlet“. Jde o dlouholetý projekt, jehož cílem není suplovat zdravotní péči, ale provádět základní přehled či představu a hodnocení určitých ukazatelů, souvisejících se zdravím a formulovat doporučení pro daného jedince, jejich rodiny, trenéry či pečující.

Tento projekt se spouští vždy na větších událostech pořádaných Českým hnutím speciálních olympiád – na národních olympiádách,

turnajích apod. Sportovci mají vždy možnost zajít si zkontrolovat zrak, sluch či zdatnost... Motivací je nejen zájem o své zdraví, ale i materiální pobídky. Původně to byly různé suvenýry, později se programu ujali i silní ekonomičtí sponzoři a od mýdel, kartáček na zuby či zubní pasty jsou předepisovány i brýle, sluchadla a další zdravotní pomůcky.

Naši sportovci návštěvu místností se zdravotním vyšetřeními nikdy nevynechají. Rádi se vždy setkají nejen s usměvavými lékaři, ale i s pomáhajícími studenty z různých zemí. A díky tomu naše děvčata, Karla Foltová a Petra Hamroziová, dostala letos opět nové brýle (již podruhé). Maličko si na ně musely počkat, protože brýle byly objednány a dorazily až v novém roce. Ale o to větší radost jim udělaly.

Text a foto: **VLADIMÍRA KALOČOVÁ**

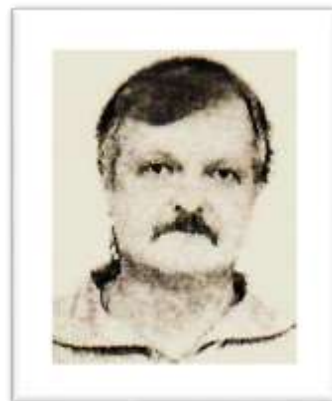

Rozloučení

V úterý 25. ledna letošního roku jsme se mohli v obřadní síni ve Fryčovicích naposledy rozloučit s naším mnohaletým kolegou a kamarádem, panem Bc. Borisem Richtrem, pracovníkem v sociálních službách z chráněného bydlení Thomayerova. Zemřel nečekaně po krátké těžké nemoci v pouhých 62 letech 19. ledna.

Pan Boris Richter byl původním vzděláním pedagog – absolvoval specializaci sociální pedagogika a resocializace na Pedagogické fakultě Ostravské univerzity. Více než dvacet let pracoval jako státní zaměstnanec, později byl zaměstnaný v bezpečnostní agentuře. V naší organizaci působil jako pracovník v sociálních službách od roku 2011 v Chráněném bydlení Čtyřlístek

v Thomayerově ulici, kde mohl uplatnit zejména své pedagogické zkušenosti. Jak klienti, tak zaměstnanci jej měli velmi rádi pro jeho vstřícnou a přátelskou povahu. Pan Boris Richter nám bude chybět jako dobrý kolega i našim klientům jako spolehlivý kamarád.

Pracovní výročí paní Marie Krivošíkové

Krásné pracovní výročí – čtvrt století práce pro naši organizaci oslavila 1. dubna

letošního roku naše kolegyně, paní **MARIE KRIVOŠÍKOVÁ**, provozářka stravovacího provozu Domova na Liščině a Domova Barevný svět. Gratulujeme a přejeme hodně elánu a pracovních úspěchů i do dalších let!

Redakce

Vítáme mezi námi!

V období od začátku letošního roku do konce dubna nastoupilo k nám do Čtyřlístku celkem 18 nových zaměstnanců různých profesí. Nejpočetněji mezi nimi jsou zastoupeni pracovníci v sociálních službách, kteří nastoupili do šesti našich domků, chráněného bydlení a Domova Třebovice.

Řady pracovníků v sociálních službách posílila v Domku Nová Bělá paní **MONIKA CVEJNOVÁ**, Domku Petřkovice paní **RENÁTA MÁCSODYOVÁ**, Domku Jandova paní **PETRA ŠINDELOVSKÁ**, Domku Syllabova paní

Ing. **EVA VENGLÁŘOVÁ**, Domku U Rourovny paní **EVA LINDOVSKÁ**, Domku Na Liščině paní **JINDŘÍŠKA BÍLKOVÁ**, **MIROSLAVA MALINOVÁ** a **ŠÁRKA NÁVRATOVÁ**, Domov Třebovice pak čtyři dámy: paní **IVA BÍLÁ**, **RENÁTA CZANIECKÁ**, **MARKÉTA DUDKOVÁ** a **MICHAELA MIKUŠOVÁ** a Chráněné bydlení Čtyřlístek v Thomayerově ulici pan **MAREK ZLÝ**.

Do stravovacího provozu naší organizace nastoupily tři nové kuchařky – do Domova na Liščině paní **PAVLA JEŘÁBKOVÁ** a **TEREZA PASTRŇÁKOVÁ** a do Domova Barevný svět

paní **RŮŽENA POPOVÁ**. Také řady řidičů našeho autoprovozu se rozrostly o novou posílu, a to pana **TOMÁŠE KUSÝNA**, který k nám nastoupil letos v březnu.

Všem našim novým kolegyním a kolegům přejeme na nových pracovištích dobrý kolektiv,

hodně úspěchů a radost z každého pracovního dne...

Redakce

JARO V NAŠICH ZAHRADÁCH...

*! když se to může zdát k nevíře, zahrada uprostřed města může být plná života. Dokazuje to zahrada u nás ve Čtyřlístku v Muglinově, kde sídlí kromě drobné lesní zvěře také vysoká. Celou zimu nás navštěvovalo malé stádo srnek, kterých jsme někdy napočítali i pět. Několik let po sobě vyvedly u nás na svět také mláďata. Kolegyně z Centra pracovní činnosti se o toto malé stádečko vzorně staraly, nakupovaly mrkev a jinou zeleninu, krmnou řepu a díky pomoci pana Martina Ondráčka, vedoucího údržby, se podařilo sehnat i kamennou sůl, aby měla zvěř dostatek minerálů. To, že se k nám srnky každoročně vracejí, svědčí o tom, že se u nás cítí v bezpečí. A my jsme rádi, že máme přírodu doslova na dosah ruky... **Redakce Zrcadla přeje i Vám krásné jarní dny!***

ZRCADLO – čtvrtletník pro interní potřeby Čtyřlístku – centra pro osoby se zdravotním postižením Ostrava. Vydavatel: Čtyřlístek – centrum pro osoby se zdravotním postižením Ostrava, příspěvková organizace. Adresa redakce: Hladnovská 751/119, 712 00 Ostrava – Muglinov. Tel.: 555 132 201, 555 132 205, e-mail: sekretari-at@ctyrlistekostrava.cz, rywikova.bohdana@ctyrlistekostrava.cz. Číslo 1/2022, ročník XV. Náklad: 43 kusů. Neprodejné. **Zodpovědný redaktor:** Mgr. Bohdana Rywиковá. **Redakční rada:** PhDr. Svatopluk Aniol, Mgr. Bohdana Rywиковá, Mgr. Šárka Změlíková, Bc. et Bc. Lukáš Křupala, Bc. Marek Lastovica, Iva Hyklová. Příští číslo vyjde v červnu 2022. **Časopis Zrcadlo v tištěné podobě nelze šířit mimo jednotlivá zařízení vydavatele**